

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Eindrapportage aanbevelingen Rekenkamer onderzoek Samen sturen	TELEFOONNUMMER E-MAILADRES	+31650036919 gertjan.dijkstra@provincie-utrecht.nl
DATUM	31-01-2023	DOMEIN/OPGAVE	MOB
DOCUMENTNUMMER	UTSP-794201403-70455	TEAM	CEB
VAN	Gertjan Dijkstra	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
NUMMER PS			
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

Op 17 december 2018 heeft u het [Rapport van de Randstedelijke Rekenkamer getiteld "Samen sturen"](#) besproken en het bijbehorende Statenvoorstel met daarin 12 aanbevelingen vastgesteld. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de monitor van het actiemanagement, en op basis van deze aanbevelingen zijn een aantal acties geformuleerd en in gang gezet. De afspraak is dat op het moment dat alle acties geïmplementeerd zijn en werkend, u met een Statenbrief actief wordt geïnformeerd over de wijze waarop de aanbevelingen zijn afgedaan. Deze Statenbrief strekt daartoe.

Inleiding:

In opdracht van u voert de Randstedelijke Rekenkamer onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. In het rapport staan aanbevelingen waarvan wij in de bestuurlijke reactie hebben aangegeven deze over te nemen. De aanbevelingen worden vervolgens gevolgd via de monitor actiemanagement en over het geheel van acties en aanbevelingen van alle onderzoeken van accountants en Randstedelijke Rekenkamer bent u tweemaal per jaar geïnformeerd middels de P&C cyclus.

Ten aanzien van dit onderzoek hebben wij nu geconcludeerd dat alle acties voortvloeiende uit de aanbevelingen geïmplementeerd en werkend zijn. Afspraak is dat er dan een Statenbrief wordt opgesteld waarin u wordt geïnformeerd over de wijze van afdoening van de aanbevelingen.

Hieronder treft u per aanbeveling aan wat de strekking van de aanbeveling was en welke acties ten aanzien van deze aanbeveling zijn uitgevoerd.

Aanbeveling 1:

Presenteer aan de Raad en Staten bij de besluitvorming over de start van een groot project een complete en realistische raming van alle kosten, zodat zij in het kader van hun budgetrecht de kosten en baten goed tegen elkaar af kunnen wegen. Betrek daarbij ook de kosten van relevante nevenprojecten, die nodig zijn voor de realisatie van het project.

Wat hebben we gedaan?

In de op 11 mei 2022 door u vastgestelde Nota Investeren (PS2022FAC03) zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop u aan uw budgetrecht kunt voldoen. Alle investeringen en wijzigingen daarvan worden door u goedgekeurd via de Meerjaren Investeringsplannen of bij complexe projecten via een separaat Statenvoorstel. Ook zijn afspraken gemaakt over de toepassing van de SSK ramingsystematiek (Standaardsystematiek Kostenraming van het kennisplatform CROW) en de gehanteerde opslagen per type project met daarbij principes over de betrouwbaarheidsintervallen en voor de kredietverlening.

Aanbeveling 2:

Neem bij een groot project dat ontwikkeld wordt in een complexe omgeving, extra ruimte in de planning en het projectbudget op voor tegenvallers; niet alleen voor onvoorziene omstandigheden binnen het project, maar ook voor ontwikkelingen buiten de scope van het project, die de kosten en planning kunnen beïnvloeden.

Wat hebben we gedaan?

Idem als bij aanbeveling 1. Dit is geborgd in de geactualiseerde Nota Investeren. Infrastructurele investeringen groter dan € 150.000 worden geraamd middels de SSK-methode. Bij complexe investeringen geldt daarbij dat de hoogte van het krediet wordt aangevraagd op de zogenaamde P85 waarde. De waarde P85 betekent dat er met 85% zekerheid kan worden gesteld dat de werkelijke uitgaven aan deze investering zich binnen deze waarde zullen ontwikkelen.

Aanbeveling 3:

Werk aan het begin van een groot project het gekozen sturingsmodel éénduidig uit en pas het consequent toe. Leg helder vast wie welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. Bewaak dat tijdens de uitvoering van het project volgens de afspraken wordt gewerkt en zorg dat periodiek wordt nagegaan of de afspraken nog steeds passend en toereikend zijn. Zorg hierbij voor een goede verslaglegging.

Wat hebben we gedaan?

Mobiliteit heeft het handboek Projectmanagement opgesteld en geïmplementeerd. Het handboek biedt eenduidigheid in hoe projectmanagement gedaan wordt binnen het domein Mobiliteit van de provincie Utrecht. Het stelt een duidelijke fasering en besluitvormingsproces vast voor projecten. Deze standaard draagt bij aan een heldere sturing op de realisatie van projecten. Het handboek biedt projectleiders, opdrachtgevers en projectmedewerkers handvatten en voorkomt dat het wiel bij ieder project opnieuw uitgevonden hoeft te worden. Het handboek draagt daarmee zorg dat projectleiders van de provincie Utrecht kunnen voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen van goed projectmanagement. Concreet hierin zijn ook afspraken opgenomen over de governance van de projecten.

Ook in de in mei 2022 door u vastgestelde Nota Investeren is ingegaan op de wijze van governance van grote projecten, evenals op welke wijze u bediend wordt zodat u kan voldoen aan uw budgetrecht.

Aanbeveling 4:

Zorg binnen het sturingsmodel dat de verschillende rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer gescheiden blijven en voorkom in de portefeuilleverdeling dat bestuurders bij zulke grote projecten meerdere rollen vervullen. Alleen zo kunnen 'checks and balances' gegarandeerd worden. Zorg dat bij de bestuurlijke bezetting van een besluitvormend orgaan als een Stuurgroep alle relevante bestuurlijke verantwoordelijken aan tafel zitten, opdat een goede informatievoorziening is geborgd en volledige integrale besluiten genomen kunnen worden.

Wat hebben we gedaan?

Idem als bij aanbeveling 3.

Aanbeveling 5:

Hanteer consequent het gekozen sturingsmodel 'Samen sturen' en volg bij de onderlinge samenwerking steeds de 'beste voor het project'-principes, gelet op het gezamenlijke en maatschappelijke belang van het project. Bespreek periodiek relevante nevenprojecten die de planning en de risico's van het eigen project raken. Zorg voor inzicht in de planning en risico's van deze projecten en wees open in de samenwerking.

Wat hebben we gedaan?

Hieraan is uitvoering gegeven door in het Integraal MT (IMT) Uithoflijn dit als vast punt op de agenda te hebben gezet. Verder zijn de ervaringen vanuit het project Uithoflijn verwerkt in het handboek Projectmanagement.

Aanbeveling 6:

Zorg voor borging van de opvolging van adviezen. Bij de inrichting en uitvoering van grote projecten als de Uithoflijn zijn (ongevraagde) adviezen van bijvoorbeeld een Adviesraad van groot belang. Daarom is het goed dat bij grote projecten altijd een adviesraad wordt ingesteld. De Stuurgroep en de Directieraad dienen vast te leggen hoe over adviezen en aanbevelingen wordt besloten en concrete afspraken te maken wie voor opvolging verantwoordelijk is. Vooraf dient vastgelegd te worden dat adviezen die het sturingsmodel of de uitvoering, planning en kosten van het project raken, in ieder geval altijd met de Raad en met u worden gedeeld. De voortgang daarvan dient actief in de Stuurgroep en de Directieraad te worden bewaakt.

Wat hebben we gedaan?

In het handboek Projectmanagement zijn afspraken opgenomen over de governance van de projecten en dus ook het al dan niet incorporeren van een eventuele adviesraad. Ook in de vastgestelde Nota Investeren gaan we in op de wijze van governance van grote projecten, evenals op welke wijze u bediend wordt zodat u kan voldoen aan uw budgetrecht. Jaarlijks is een jaarverslag opgesteld van alle schriftelijke adviezen van de Adviesraad, die in geval van het project Uithoflijn alvorens is vastgesteld in de Stuurgroep Uithoflijn, en ter informatie naar u is gestuurd. De adviezen van de Adviesraad Tram waren gericht op de projecten Uithoflijn en het project Vernieuwde Regionale Tramlijn (VRT). Daarnaast is intern binnen de provinciale organisatie een tenderboard en een advisory board ingericht. Beiden hebben tot doel de kwaliteit van de advisering te toetsen en te verbeteren. De tenderboard richt zich daarbij op het aanbestedingstraject en de advisory board op allerhande aspecten gedurende de looptijd van een project. De output van deze beide boards als intern instrumentarium om dat kritische tegengeluid te verkrijgen worden niet gebundeld tot een jaarverslag. Bij een toekomstig groot of complex project kan er weer voor worden gekozen een adviesraad in te richten en middels een jaarrapportage naar u ter informatie te sturen.

Aanbeveling 7:

Zorg ervoor dat de integrale projectplanning en de voortgangsrapportages zijn samengesteld op basis van alle noodzakelijke integrale voortgangsinformatie over het volledige grote project. Bewaak de afspraken over de informatievoorziening en evalueer periodiek of de informatievoorziening nog adequaat is.

Wat hebben we gedaan?

Hieraan is uitvoering gegeven middels de kwartaalrapportages Project Organisatie Uithoflijn (POUHL) en Werkend Tramvervoersysteem (WTVS). Deze rapporteringsstructuur is gecontinueerd voor het project VRT inclusief haar deelprojecten. Daarnaast is voor eventuele toekomstige grote en complexe projecten dit geborgd in de Nota Investeren.

Aanbeveling 8:

Zorg voor een realistische, tijdige en consistente opstelling van de omvang en voortgang van een groot project v.w.b. de planning, kosten(ontwikkeling) en risico's aan de Raad en de Staten.

Wat hebben we gedaan?

Zie ook de aanbevelingen 1, 2 en 3. Het borgen hiervan is gebeurd middels opname in het handboek Projectmanagement en in de Nota Investeren. De wijze van informatievoorziening van grote projecten, evenals op welke wijze u bediend wordt zodat u kan voldoen aan uw budgetrecht, is hierin eenduidig vastgelegd.

Voor het project Uithoflijn waar deze aanbeveling op was gericht is dit doorgevoerd. Specifiek over de omvang, voortgang en risico's werd ieder kwartaal gerapporteerd. De risicoplanning maakte standaard onderdeel uit van de kwartaalrapportage, en de omvang van de risico's werd ieder kwartaal geactualiseerd. Provinciebreed wordt dit geborgd door opname in de in mei 2022 door u vastgestelde Nota Investeren.

Aanbeveling 9:

Zorg dat de Raad en de Staten voor hen relevante adviezen van de Adviesraad ontvangen, zodat ook op deze wijze inzicht kan worden verkregen in de voortgang van het groot project (conform aanbeveling 6).

Wat hebben we gedaan?

Idem als bij aanbeveling 6. Hieraan is opvolging gegeven.

Aanbeveling 10:

Zorg dat voortgangsrapportages binnen een maand aan de Raad en de Staten gestuurd worden.

Wat hebben we gedaan?

Sinds het derde kwartaal van 2019 zijn de Raad en u na akkoord van de Stuurgroep binnen een maand in bezit gesteld van de rapportages.

Aanbeveling 11:

Zorg dat vanaf de start van een gezamenlijk groot project de informatievoorziening aan de Raad en de Staten gelijktijdig en gelijksoortig plaatsvindt.

Wat hebben we gedaan?

Voor het project Uithoflijn zijn hier expliciete afspraken over gemaakt. De kwartaalrapportage Werkend Tramvervoersysteem (WTVS) werd eerst vastgesteld in de Stuurgroep Uithoflijn (met beide opdrachtgevers), en daarna gelijktijdig ter vaststelling aangeboden aan Gedeputeerde Staten en Burgemeester en Wethouders. De beide griffies stemden vervolgens het moment van verzending af naar de gemeenteraad en u.

Aanbeveling 12:

Laat de griffie standaard -conform protocol geheimhouding- zorgen voor verslagen van besloten bijeenkomsten, opdat inzichten en besluitvorming voor statenleden herleidbaar zijn.

Wat hebben we gedaan?

De procedure en protocol geheimhouding zijn aangepast.

Vervolprocedure/ voortgang:

Nadat de Statenbrief in de Statencommissie Milieu en Mobiliteit is behandeld, zal in de monitor actiemanagement het rapport de status gearchiveerd krijgen. Dat betekent dat dit onderzoek niet meer in de twee jaarlijkse rapportage zal worden opgenomen. De Randstedelijke Rekenkamer ontvangt een afschrift van deze Statenbrief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen